Oponentský posudek diplomové práce Martina Brtníka

Rumunský symbolismus: Ion Minulescu a George Bacovia. Rozbor motivů a témat

(Katedra jihoslovanských a balkanistických studií FFUK, 2012)

Zdá se, že z celé historie rumunského básnictví Martina Brtníka nejvíce zaujala poetika symbolismu. Má k tomu pravděpodobně své subjektivní důvody, ale v souvislosti s jeho dlouhodobě odkládaným závěrem studia je především potěšitelné, že svou zálibu v symbolistické poezii konečně převedl do objektivního tvaru, tj. do podoby diplomové práce, jejíž původní zadání pochází z roku 2005.

Hned v úvodu s uspokojením konstatuji, že dlouho očekávaná diplomní práce splňuje požadavky kladené na tento druh absolventských prací, a jako argument pro toto tvrzení uvedu několik jejích kladných stránek. Za prvé mám na mysli strukturu práce. Ke studiu zvoleného tématu přistupuje M. Brtník systematicky, metodou „soustředných kruhů“: od historie francouzského symbolismu přechází k základním milníkům ve vývoji tohoto směru v rumunské literatuře a dále k tvorbě dvou jeho význačných představitelů, přičemž porovnávání jejich odlišných poetik ho dovádí k závěrům o synkretické povaze rumunského symbolismu. Diachronní výklad doplňuje stručnou charakteristikou nezbytných literárněrárněteoretických pojmů (symbol, synestézie, melodičnost, uvolnění prozodie, volný verš) a posléze dospívá k synchronnímu pohledu, soustředěnému na rozbor některých Minulescových a Bacoviových básní z prvních desetiletí 20. století. Lze usuzovat, že stanovení a dodržení vhodné metodologie je spíše zásluhou vedoucí diplomní práce, na druhé straně jsou tu další aspekty, které školitel může jen těžko ovlivnit, jako je diplomantovo zaujetí tématem a jeho způsob vyjadřování. K přednostem předkládané práce patří, že její autor je schopen od inteligentně zpracované kompilace prostudovaných materiálů přejít k formulování vlastního názoru a k osobitým interpretacím, přičemž se však opírá o znalost sekundární literatury a neusiluje o originalitu za každou cenu. Dále kladně hodnotím jazykovou stránku této práce, to, že je psána kultivovanou češtinou respektující odborný vyjadřovací styl, což by u studentů a absolventů filologie mělo být samozřejmostí, ale bohužel se čím dál častěji setkáváme s výjimkami opačného druhu.

K předkládané práci mám dvě připomínky týkající se její koncepce. V obecné charakteristice symbolismu bych doporučovala rozšířit poněkud zastaralou bibliografii (J. O. Fischer, Š. Vlašín) o novější studie českých autorů nebo dostupné v českém překladu. Za druhé, jak je stanoveno v „Pokynech k vypracování“, práce měla mít především materiálový

charakter a hlavní důraz měl spočívat na rozboru básnických textů a na jejich interpretaci. Z tohoto hlediska se mi zdá počet rozebíraných básní – dvě u každého autora – příliš nízký na to, aby poskytl vskutku přesvědčivý obraz o poetice vybraných básníků. U Bacovii jde o básně z jediné sbírky, *Plumb* (1916); u Minulesca je mezi dvěma analyzovanými texty velký časový rozdíl, jejž autor nijak nekomentuje a dataci ani neuvádí (*Romanţe pentru mai târziu*, 1908; *Strofe pentru faptele diverse*, 1930).

Další připomínky se týkají jazyka, byť jsem předeslala, že autorova čeština je kultivovaná. Drobné vady na kráse představuje občasné nedodržení české větné interpunkce, případně její ovlivnění interpunkcí rumunskou (viz např. s. 21, 31, 34, 49, 69 aj.). Ze stylistických důvodů bych doporučovala nahrazovat někdy vztažné zájmeno „který" zájmenem „jenž", ovšem ve správném tvaru (tedy nikoli: „s autory, jež stáli", s. 7), čímž by se předešlo nevhodnému opakování (např. „... rozdílnost jejich poetiky i způsobu, kterým vnímají své okolí, která výborně dokládá...", s. 74). V odborném textu jsou stylisticky příznakové hovorové výrazy jako „moc jednoduchý" (s. 61) a floskule typu „nemohl by se rozvinout tím způsobem, kterým se rozvinul" (s. 23). Autorovy překlady z rumunské odborné literatury i pracovní překlady básní jsou adekvátní, až na několik nepřesností: „poslední hodina" významově nevystihuje rumunský výraz „ultima oră" (s. 37); místo „různé tváře rumunského symbolismu" („feţe") by bylo vhodnější „různé podoby" (s. 74); „ţărănistul" není „venkovan", nýbrž v dotyčném kontextu ruralista či tradicionalista (s. 23); sloveso „a apărea" neznamená vždy „objevit se", ale také „vyjít, být vydán" („básně se objevovaly" – s. 49 aj.); přejaté slovo „revue" má gen. pl. „revuí" (nikoli „revues" – s. 9). V českých překladech básní není třeba dodržovat rumunský úzus v psaní velkých písmen na začátku verše. A konečně jedna puntičkářská poznámka k reáliím: rumunský venkovan by pravděpodobně neměl minci schovanou „někde v záňadří za košilí" (s. 53), nýbrž by ji měl uloženou v koženém opasku zvaném „chimir".

Grafická podoba práce je úhledná, pouze by bylo třeba respektovat pravidlo, podle něhož se literární ukázky uvádějí menším písmem. Rozsah rovněž uměle zvětšují velké mezery mezi odstavci. Práce je vybavena všemi předepsanými přílohami, tj. českým, anglickým a rumunským shrnutím, seznamem klíčových slov a seznamem použité literatury. U rumunského resumé bych byla přivítala větší rozsah (4-5 stran), aby si o obsahu práce mohl učinit představu i Rumun nebo rumunista neovládající češtinu.

Přes výše uvedené připomínky jsem přesvědčena, že práce Martina Brtníka plně odpovídá nárokům kladeným na diplomovou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 9. 9. 2012 PhDr. Libuše Valentová, CSc., oponentka